

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 18/06-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť R. K., bytom L., ktorou namietal porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami Okresného súdu Považská Bystrica a Krajského súdu v Trenčíne v konaniach vedených v prvom stupni na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 3 C 282/02, 8 C 4/05, 8 C 131/04 a 5 C 177/04, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. októbra 2005 doručená sťažnosť (zo 16. októbra 2005) R. K., bytom L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou žiadal „... o prešetrenie rozhodnutí...“ Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v súvislosti s rozhodovaním o oslobodení sťažovateľa od súdnych poplatkov a ustanovení mu právneho

zástupcu v konaniach vedených na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 282/02, 8 C 131/04 a 8 C 4/05.

Sťažnosť sťažovateľa nespĺňala náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Sťažovateľ neoznačil konkrétne napádané rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, ktorých protiústavnosť namietal. Sťažnosť neobsahovala označenie základných práv, porušenie ktorých sťažovateľ namietal, ani návrh rozhodnutia (petit), vymedzený presne, určito a zrozumiteľne [v súlade s čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 56 zákona o ústavnom súde], teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (napr. III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04). K sťažnosti neboli pripojené ani kópie právoplatných rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, ktorými mali byť porušené sťažovateľove základné práva alebo slobody.

Ústavný súd listom z 23. novembra 2005 upozornil sťažovateľa na náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ako aj na skutočnosť, že jeho sťažnosť tieto zákonom predpísané náležitosti nespĺňa. Zároveň sťažovateľa poučil o podmienkach ustanovenia kvalifikovaného právneho zástupcu – advokáta v konaní pred ústavným súdom. Vyzval ho, aby v lehote 14 dní od doručenia výzvy nedostatky svojej sťažnosti v rámci svojich možností odstránil minimálne v rozsahu nevyhnutne potrebnom na posúdenie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, pokiaľ nemá byť sťažnosť odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na výzvu ústavného súdu reagoval sťažovateľ podaním z 8. decembra 2005, v ktorom uviedol, že v konaniach vedených v prvom stupni na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 282/02, 8 C 131/04 a 5 C 177/04 (ktorých priebeh stručne charakterizoval) požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred súdom. Jeho žiadostiam okresný súd nevyhovел a krajský súd tieto zamietavé rozhodnutia

okresného súdu v odvolacom konaní potvrdil, čím bolo porušené sťažovateľovo právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 dohovoru.

K svojmu doplňujúcemu podaniu sťažovateľ pripojil okrem iných listín kópiu uznesenia okresného súdu č. k. 3 C 282/02-35 zo 4. apríla 2003 o zamietnutí sťažovateľovej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 282/02, uznesenie krajského súdu sp. zn. 17 Co 109/03, 17 NcC 18/03 z 20. júna 2003, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 3 C 282/02-35 zo 4. apríla 2003, a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 86/2004 zo 14. júna 2004 o zastavení dovolacieho konania vo veci sťažovateľom podaného dovolania proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 17 Co 109/03, 17 NcC 18/03 z 20. júna 2003.

Sťažovateľ k sťažnosti pripojil taktiež kópiu uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Co 193/05 z 30. augusta 2005, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 131/04-52 z 28. júna 2005 o zamietnutí sťažovateľovej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 131/04.

Pokiaľ ide o konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 177/04, sťažovateľ k sťažnosti pripojil kópiu uznesenia okresného súdu č. k. 5 C 177/04-35 z 18. augusta 2005 o zastavení tohto konania.

Vo vzťahu ku konaniu vedenému na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 4/05 sťažovateľ sťažnosť napriek výzve ústavného súdu z 23. novembra 2005 nedoplnil.

Sťažovateľ požiadal, aby mu ústavný súd ustanovil v konaní právneho zástupcu.

II.

2.1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.2. Sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 4/05 nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a § 50 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou uviedol, že v prípade poučenia sťažovateľa o jeho procesných právach a povinnostiach v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy s cieľom poskytnúť mu plnú možnosť na uplatnenie ústavnej ochrany jeho základných práv a slobôd vrátane poučenia o tom, ako treba opravu alebo doplnenie sťažnosti urobiť, je procesnou povinnosťou sťažovateľa a tiež v jeho záujme výzvu ústavného súdu a pokyny na opravu alebo doplnenie sťažnosti v nej obsiahnuté rešpektovať. V prípade nerešpektovania uvedenej povinnosti sťažovateľom ústavný súd sťažnosť pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietne pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (III. ÚS 199/03).

Sťažovateľ aj napriek podrobnému poučeniu ústavného súdu nedoplnil svoju sťažnosť v stanovenej lehote a ani neskôr (až do dňa jej predbežného prerokovania) v súlade s požiadavkami obsiahnutými vo výzve ústavného súdu z 23. novembra 2005. Predovšetkým nepredložil ústavnému súdu kópie právoplatných rozhodnutí okresného súdu alebo krajského súdu, ktorými mali byť porušené jeho základné práva alebo slobody v konaní vedenom v prvom stupni na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 4/05, a nepredložil ústavnému súdu ani žiadne iné dôkazy, z ktorých by vyplývala možnosť porušenia jeho práv v súvislosti s uvedeným konaním.

Sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 4/05 v čase jej predbežného prerokovania ústavným súdom neobsahovala také konkrétne skutočnosti, ktoré by mohli byť predmetom konania ústavného súdu v merite veci. Na základe uvedenej skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonom ustanovené podmienky na to, aby bol sťažovateľovi v konaní ustanovený právny zástupca, pretože z jeho strany ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Z uvedeného dôvodu odmietol ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

2.3. V súvislosti namietaným porušením základných práv a slobôd v konaní vedenom v prvom stupni na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 282/02 predložil sťažovateľ ústavnému súdu kópiu uznesenia okresného súdu č. k. 3 C 282/02-35 zo 4. apríla 2003 o zamietnutí sťažovateľovej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 282/02, uznesenie krajského súdu sp. zn. 17 Co 109/03, 17 NcC 18/03 z 20. júna 2003, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 3 C 282/02-35 zo 4. apríla 2003, a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 86/2004 zo 14. júna 2004 o zastavení dovolacieho konania vo veci sťažovateľom podaného dovolania proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 17 Co 109/03, 17 NcC 18/03 z 20. júna 2003.

Z ich obsahu vyplýva, že uznesenie okresného súdu č. k. 3 C 282/02-35 zo 4. apríla 2003 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 17 Co 109/03, 17 NcC 18/03 z 20. júna 2003 nadobudlo právoplatnosť ešte v priebehu roka 2003, čo potvrdzuje obsah uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 86/2004 zo 14. júna 2004, v ktorom sa konštatuje, že sťažovateľ podal proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie 22. augusta 2003. Najvyšší súd označeným rozhodnutím zastavil konanie o podanom dovolaní z dôvodu, že sťažovateľ nebol v rozpore s povinnosťou vyplývajúcou mu z § 241 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastúpený v dovolacom konaní kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) a aj napriek písomnej výzve a poučeniu zo strany súdu prvého stupňa tento nedostatok neodstránil (t. j. nepredložil v dovolacom konaní plnomocenstvo udelené na zastupovanie jeho osoby konkrétnemu právnemu zástupcovi – advokátovi, z ktorého by vyplývalo, že sťažovateľom zvolený právny zástupca splnomocnenie prijal). Z obsahu sťažovateľovho podania z 28. júla 2004 adresovaného predsedovi najvyššieho súdu, týkajúceho sa predmetnej veci (ktorého kópiu sťažovateľ pripojil k sťažnosti podanej ústavnému súdu) vyplýva, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 86/2004 zo 14. júna 2004 bolo sťažovateľovi doručené 27. júla 2004.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti v rámci predbežného prerokovania návrhu v zmysle § 25 zákona o ústavnom súde vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej, sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02, III. ÚS 254/04). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Sťažovateľ sa na ústavný súd obrátil sťažnosťou zo 16. októbra 2005 podanou na poštovú prepravu 25. októbra 2005, t. j. zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov počítanej či už vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu č. k. 3 C 282/02-35 zo 4. apríla 2003 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 17 Co 109/03, 17 NcC 18/03 z 20. júna 2003, alebo vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 86/2004 zo 14. júna 2004, ako aj vo vzťahu k prípadnému zásahu do sťažovateľových základných práv spočívajúcemu v postupe okresného súdu alebo krajského súdu, ktorý vydaniu označených rozhodnutí predchádzal.

Z uvedených dôvodov dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonom ustanovené podmienky na to, aby bol sťažovateľovi v konaní ustanovený právny zástupca, pretože z jeho strany ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre oneskorenosť.

2.4. Pokiaľ ide o konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 177/04, sťažovateľ k sťažnosti pripojil kópiu uznesenia okresného súdu č. k. 5 C 177/04-35 z 18. augusta 2005 o zastavení tohto konania.

Okresný súd zastavil označeným rozhodnutím konanie vedené pod sp. zn. 5 C 177/04 pre nezaplatenie súdneho poplatku sťažovateľom podľa § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

Proti takémuto rozhodnutiu možno v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky podať odvolanie (§ 201 OSP) a vzhľadom na charakter tohto rozhodnutia týkajúceho sa zastavenia konania pre nezaplatenie súdneho poplatku prichádza do úvahy aj možnosť napadnúť prípadné právoplatné potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v danej veci dovolaním [§ 236, § 237 písm. f) OSP].

Ustanovenie čl. 127 ods. 1 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci namietaného porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Vychádzajúc z uvedeného zbral ústavný súd do úvahy, že právna úprava občianskeho súdneho konania umožňuje sťažovateľovi ako účastníkovi označeného konania napadnúť uznesenie okresného súdu č. k. 5 C 177/04-35 z 18. augusta 2005 odvolaním, a tak sa využitím tohto opravného prostriedku právne účinným spôsobom domáhať ochrany svojich práv pred príslušným odvolacím súdom (prípadne následne prostredníctvom dovolania pred súdom dovolacím).

Vzhľadom na tieto skutočnosti dospel ústavný súd k názoru, že sťažovateľ má (resp. mal) v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie súdmi oprávnenými konať v jeho veci.

Za daných okolností nie je daný ústavný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v označenom konaní do právomoci všeobecných súdov. Nevyužitie možnosti ochrany svojich práv zo strany sťažovateľa uplatnením riadnych opravných prostriedkov, ako aj priamo dostupných a účinných mimoriadnych opravných prostriedkov nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich základných práv alebo slobôd (v tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že podľa odôvodnenia uznesenia okresného súdu č. k. 5 C 177/04-35 z 18. augusta 2005 nevyužil sťažovateľ možnosť podať opravný prostriedok ani proti uzneseniu okresného súdu č. k. 5 C 177/04-23 z 8. apríla 2005 o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 177/04).

Princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy zároveň vylučuje možnosť paralelne sa domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd v konaní pred

všeobecným súdom, ako aj ústavným súdom (o daný prípad by išlo, ak sťažovateľ možnosť podať odvolanie využil).

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie dospejúc zároveň k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonom ustanovené podmienky na to, aby bol sťažovateľovi v konaní ustanovený právny zástupca, pretože z jeho strany ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

2.5. V súvislosti namietaným porušením základných práv a slobôd v konaní vedenom v prvom stupni na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 131/04 predložil sťažovateľ ústavnému súdu kópiu uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Co 193/05 z 30. augusta 2005, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 131/04-52 z 28. júna 2005 o zamietnutí sťažovateľovej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 131/04.

Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 4 Co 193/05 z 30. augusta 2005 uviedol: *„Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a pridelenie bezplatného právneho zástupcu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že uznesením tohto súdu zo dňa 19. 10. 2004 č. k. 8 C 131/2004-23 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 31. 1. 2005 č. k. 5Co 215/2004-28 navrhovateľovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a pridelenie bezplatného právneho zástupcu. Konštatoval, že od tohto rozhodnutia uplynula krátka doba a dospel k záveru, že na strane navrhovateľa nie sú také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie oslobodenia navrhovateľa od súdnych poplatkov a pridelenie bezplatného právneho zástupcu. Poukázal na to, že navrhovateľ i jeho manželka sú poberateľmi starobného dôchodku, majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť, sú spoluvlastníkmi rodinného domu, ktorý s príľahlými budovami zmenili na hospodársku usadlosť. Uviedol, že navrhovateľ je tiež výlučným vlastníkom pozemku o veľkej výmere,*

a táto nehnuteľnosť nemá v súčasnosti nezanedbateľnú hodnotu. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 138 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil. Namietal, že pozemok, ktorý vlastní, je bez úžitku a rodinný dom postavil s manželkou už v mladých rokoch. Poukázal na to, že hospodárska usadlosť pozostáva len z drevárne, maštale a garáže pre traktor. Uviedol, že má nízky príjem, 3.900,- Sk mesačne, čo je jeho jediný zdroj obživy.

Odvolací súd vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania [§ 214 ods. 2 písm. c) O. s. p.] a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 138 ods. 1 O. s. p. môže súd na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Predpokladom pre oslobodenie účastníka od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 O. s. p. sú: 1) pomery účastníka, ktoré neumožňujú zaplatenie týchto súdnych poplatkov bez toho, aby sa nezhoršilo sociálne a finančné postavenie účastníka a 2) skutočnosť, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešne uplatňovanie alebo bránenie práva.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danej veci súd prvého stupňa už rozhodoval o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov a pridelenia bezplatného právneho zástupcu navrhovateľovi uznesením zo dňa 19. 10. 2004, č. k. 8 C 131/2004-23 a toto uznesenie bolo v odvolacom konaní potvrdené uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 31. 1. 2005, č. k 5 Co 215/2004-28.

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že od tohto rozhodnutia na strane navrhovateľa nedošlo k zmene osobných a majetkových pomerov, ktorá by odôvodňovala oslobodenie navrhovateľa od povinnosti zaplatiť súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti vo výške 500,- Sk. Zaplatením súdneho poplatku vo výške 500,- Sk nebude životná úroveň navrhovateľa vážne ohrozená.

Z týchto dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 O. s. p. potvrdil.“

Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou uviedol, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu chráneným v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Všeobecný súd však musí v tejto súvislosti prihliadať na rovnováhu medzi poskytovaním materiálnej ochrany právam a oprávneným záujmom účastníkov konania a ochranou plynulého a riadneho výkonu spravodlivosti pred neuváženým, prípadne šikanujúcim výkonom práva podať návrh na začatie konania jeho spoplatnením.

Legálnym prostriedkom na zabezpečenie rovnováhy uvedených záujmov je zákonná možnosť priznať účastníkovi súdneho konania na návrh celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 OSP), ak to jeho pomery odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Splnenie uvedených zákonných podmienok (predpokladov na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov podľa § 138 OSP) je taktiež podmienkou pre ustanovenie právneho zástupcu účastníkovi súdneho konania súdom (§ 30 OSP).

Zákonná procesná úprava občianskeho súdneho konania zveruje súdu príslušnému na konanie v konkrétnej veci právomoc zaistiť naplnenie účelu základného práva na súdnu ochranu osoby, ktorá sa podaním návrhu na začatie konania súdnej ochrany domáha, v situáciách, v ktorých by jej neschopnosť uhradiť náklady poskytovanej právnej pomoci alebo výška súdneho poplatku vzhľadom na osobné, majetkové a príjmové pomery takejto osoby predstavovali reálnu a objektívnu prekážku prístupu k súdu v rozpore s účelom a zmyslom práv zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 209/05).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Co 193/05 z 30. augusta 2005 dospel ústavný súd k záveru, že zo záverov krajského súdu nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Záveru krajského súdu v uvedenom rozhodnutí nemožno podľa názoru ústavného súdu kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné so sťažovateľom označeným článkom dohovoru.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona ako zjavne neopodstatnenú dospejúc zároveň k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonom ustanovené podmienky na to, aby bol sťažovateľovi v konaní ustanovený právny zástupca, pretože z jeho strany ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

2.6. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (predovšetkým o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2006